СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 104. — Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 4. мая, 1923.

VOL. XXXI. — No. 104. — Jersey City, N. J., Friday, May 4, 1923. — THREE CENTS

БОРОТЬБА ЗА УЧАСТЬ АМЕРИКИ У СВІТОВОМУ СУДІ

НАСТРІЙ СЕРЕД РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ ЗА СВІТОВИМ СУДОМ.

ВАШІНҐТОН, 2. мая. — Самуель Гомперс, голова Американської Федерації Праці, видав публичну заяву в користь приступлення Злучених Держав до державного суду при Лізі Народів, як се пропонує президент Гардинг.

Американська Федерація Праці, котра свого часу попирала пропозицію Вилсона приступити до Ліги Народів, тепер попирає приступленне до світового суду при Лізі Народів яко вступний крок, який мусить довести до участи Америки в усіх зусиллях для заведення та удержання мира серед держав.

ДОБАЧУЮТЬ ПОПЕРТЄ НАРОДА ДЛЯ ГАРДИНҐОВОЇ ПРОПОЗИЦІЇ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 2. мая. — При виборах в десятім виборчім окрузі до конгресу вибрано на місце померлого конгресмена Осборна капітана Джана Фредерикса, котрий вів свою агітацію на основі програми приступлення Злучених Держав до світового суду при Лізі Народів. Тому републиканська адміністрація добачує в сій побіді показчик звороту симпатій американського народа за світовим судом.

ПРОТИВНИКИ УЧАСТИ НЕ ЗАСИПЛЯЮТЬ СПРАВИ.

ВАШІНҐТОН, 2. мая. — Противники американської участи у світовому суді збираються до ширшої агітації в краю проти пропозиції Гардинга. Сенатора Бору, головного противника сеї пропозиції, запрошено вже на перший публичний виступ в сій справі до Ст. Луис. Припускають, що се буде початок тури сього сенатора по західних стейтах.

РОБІТНИЧІ СТРАЙКИ

МИДЕЛТАВН, Ню Йорк, 2. мая. — Тут застрайкувало коло пів тисячі робітників фабрики Волден Найф Ко., бо підприємство відкинуло їх домагання 20-процентової підвишки.

ЖАДАЮТЬ ПІДВИШКИ ЗАПЛАТИ ДЛЯ МОРЯКІВ

ВАШІНҐТОН, 2. мая. — Межинародна Юнія Моряків зажадала від властителів кораблів підвишки робітничої заплати моряків. Домагана підвишка виносить пересічно коло 15 долярів на місяць.

СТРАЙК ПРОТИ ЦУКРУ

НЮ ЙОРК, 2. мая. — Міські урядники, заінтересовані в бойкоті цукру, зарядженім мейором міста Гайленом, стараються втягнути в бойкот також шкільні діти. В тій ціли уряд міста віднісся до шкіл, щоби вони розвели агітацію серед дітий против вживання цукру. Мають теж вживати церков для поширення бойкоту.

В декотрих склепах наслідком бойкоту вже починають обнижувати ціни.

ВИСУВАЮТЬ КАНДИДАТУРУ ФОРДА НА ПРЕЗИДЕНТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 2. мая. — Оклагомський сенатор Роберт Овен приїхав сюди на переговори з автомобілевим фабрикантом Фордом в справі його кандидатури на президента Злучених Держав.

Овен вірить, що Форд бувби вибраний, якби лишень захотів кандидувати та був принятий якоюсь партією кандидатом.

НЕ ХОЧУТЬ ПУСТИТИ ГОВАТА ДО КАНАДИ

ОТАВА, Онтаріо, Канада, 2. мая. — Канадійський іміграційний уряд задержав Александра Говата, голову канзаського округа майнерської юнії, як він віздив до Канади, щоби промовити до майнерів в одній місцевости в Ню Брансвику. Задержано його на тій основі, що не маючи спромоги удержатися в Канаді. Говат може легко стати публичним тягарем. Його справа ще остаточно не вирішена. Стала вона вже предметом інтерпеляції в канадійськім парляменті.

Говат свого часу набрав розголосу своєю опозицією проти промислового суду в стейті Канзасі та своїм непослухом головному зарядови майнерської юнії.

З ДРУГОГО ПРОЦЕСУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

СТ. ДЖОСЕФ, Мишиґен, 2. мая. — Другий процес проти американських комуністів, на котрому ставав перед судом Чарлс Рутенберґ, обжалований за переступленне стейтового закона проти ширення синдикалізму, покінчився нині. По майже чотиро-годинній нараді лава присяжних суддів винесла ореченне, признаюче підсудимого винуватим закиненого йому злочину. Суддя заявив, що видасть вирок дня 4. червня, як вже будуть порішені піднесені проти оречення рекурси.

Після стейтового мишиґенського права підсудимому грозить вязниця від одного до десять літ або грошева кара до 5,000 долярів або обі кари вкупі.

Засуд Рутенберґа буде мати також вплив на судженнє Фостера, бо прокураторія зажадає тепер певно другого суду над ним.

ПРОБУЮТЬ ПЕРЕЛЕТІТИ АМЕРИКУ ВПОПЕРЕК БЕЗ ПЕРЕСТАВАННЯ

НЮ ЙОРК, 2. мая. — Нині о годині 1. мінут 37 вилетіли з летничого поля імени Рузвелта два військові летуни Овклі Ґ. Келі та Джан Мекреді, щоби перелетіти понад цілу суму Північної Америки, нігде не задержуючися.

Думають вони залетіти до міста Сан Дієго в Каліфорнії, пролетівши в той спосіб 2,650 миль без задержання.

О годині 11. мінут 15 після літнього часу літак перелетів понад місто Ст. Луис, Мезуре.

ЄДНАЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО У. Н. СОЮЗА

ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ С. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНАЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ТИСЯЧІ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНОЇ СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА СЕ ДОРОБОК УСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА У ҐРАЦУ

Українське Акад. Тов. „Січ" у Ґрацу відбуло дня 31. марта с. р. надзвичайні Загальні Збори, на яких ухвалило такий протест: „Українська Академічна Громада у Ґрацу протестує проти подоптання міжнародніх прав Радою Амбасадорів. що знехтувала голос Українського Народу і проти його волі віддала Східну Галичину окупантам під заряд і заявляє. що буде боротися з цілим своїм Народом за його свободу до останнього".

ПОЛЬЩА ХОЧЕ ВІДНІМЧИТИ СВОЇ ЗАХІДНІ ОБЛАСТИ

З Варшави повідомляють німецькі часописи: През. міністрів Сікорскі виголосив підчас свого побуту в Познані промову, в якій заповів остру акцію проти Німців в Познанщині і Горішнім Шлеську. Сікорскі заявив, що німецькі оселі на сих територіях мусять бути на протязі одного року зліквідовані, — иншими словами, що Німці мусять з них забратися геть. Дотеперішня нерішучість і толеранція з польського боку мусять устати. а західні области Польщі мусять бути віднімчені. бо сього вимагає безпека Польщі. Мир буде аж тоді забезпечений, коли Німеччина погодиться на свій теперішний стан і коли вона перестане уважати Польщу як переходове явище.

ЖИДІВСЬКИЙ ПОГРОМ У ВАРШАВІ

В четвер. дня 5. м. м., була Варшава видовищем кровавого погрому Жидів. уладженого вшехпольськими патріотами. На вістку, що советський уряд виконав засуд смерти над прелатом Будкевичом, збіглися вжех-польські лицарі на улицях Варшави. помашерували до жидівської дільниці й зігнали свою противольшевицьку лють на Жидах, плюндруючи й руйнуючи їх, аж польська кавалерія привернула спокій.

СТАН ЗАСІВІВ НА УКРАЇНІ

По офіціяльним даним українського комісаріяту земельних справ стан озимини на весні на Полтавщині, Київщині й Катеринославщині нище середнього, коли погода весною буде несприятлива, в цих губерніях не можна сподіватись задовольняючого урожаю.

ПОЛЬСЬКА КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ

В другий день Великодних Свят впала до села Антоневич бобрецького повіту „карна експедиция" в числі 40 людий п. піхоти під проводом поручника, який з місця наложив на село контрибуцію в висоті 5 кірців збіжа і харчів для війска. Коли селяне не вспіли на означений час протягом двох годин) знести контрибуції, пан поручник зажадав підмоги з Ходорова, яка приїхала на 46 підводах (один жовнір на одній підводі!). Уся та кумпанія кинулася грабити село, що виконано з прецизією історичних вандалів. Карна експедиція „воює" в Отиневичах до нині.

СТАН ПОЛЬСЬКИХ ФІНАНСІВ

Стан рахунків польської позичкової каси (ПККП.) з дня 10. марта с. р. виказує, що тепер є в обігу аж 1.301,455.367.-137 мп.. значить стан польських банкнотів зріс за час від 1. до 10. марта та багато, тільки 14.-154,558.502 пм.; що виказує, що польський скарб кидає денно в обіг коло 12 і пів міліярда нових паперових банкноті. Львівська „Земля і Воля". подаючи сю інформацію завважує, що треба сподіватися. що незабаром прийдеться ПККП. заанґажувати на книговодчиків і касієрів астрономів з краківської астрономічної обсерваторії.

СМЕРТЬ ПОЛЬСЬКОГО ПОСЛА

На днях помер в Голіні вшех польський посол Генрик Радзішевскі. На його місце входить до польського сойму кандидат з 8. Юзеф Кавецкі з Варшави.

ƆHE MEDICAL CENTER

На другому місци наші читачі будуть читали знова оголошення Medical Center. Нам дуже мило поділитися з читачами вісткою, що за першим оголошенням вже богато наших людий скористало з сеї нагоди і відвідали сю інституцію. Як ми вже згадували, інституція сего рода длиробітника є великої ваги. Не все може він платити оплати специялістів, і коли постигне його якась хороба, трафляється, що задля браку гроша, вдаєсь він до першого ліпшого лікаря, без довшої практики, що нераз не приносить жадної пільги хорому з такого лічення. Інституція Medical Center повинна бути в памяти кождого чоловіка і кождий один на випадок слабости не повинен гаятись а сейчас вдатися до неї і дати себе точно зегзамінувати. Коли сю інституцію попирають і хвалять такі люди як бувший голова Департаменту Здоровля в Ню Йорку і теперішний сенатор Royal S. Copeland, кождий один чоловік повинен бути упевнений, що в інституції Medical Center дістане справдішну пораду можливу поміч так як би її дісатв в першої класи специялісти, колиб був в стані його заплатити. Не треба забувати що в сій інституції ординують найліпші філянтропи доктори специялісти, яким залежить не на грошах, а щоб помочи кождій хорій людині, коли се є можливе.

СМЕРТЬ ПОЛЬСЬКОГО АРТИСТА

Старокраєві газети подали вістку про смерть польського драматичного артиста Яна Новацького. Одначе ми пропустили цікаві подробиці. відносно життя й особи названого. Покійний Ян Новацький — Українець, вихованок української академ. гімназії у Львові. Його справжнє імя призвище Іван Батіг. Та він був не тільки Українцем „по походженню", але й ніколи не перестав почувати себе серцем і душею сином української нації. Він був свідомий своєї трагедії. якою була його слабка воля, що казала йому піти на службу до чужинців, де найшов ті умовини для творчої праці, що їх не міг найти у своїх. І тому слава і тріюмфи, які він добув на польській сцені, ніколи не радували його й не задовольняли. Покійний утримував постійні товариські звязки з українськими колами. У памятних днях 1918 року покійний сказав раз одному визначному українському громадянському діячеви буквально ось що: „Коли в цім будинку — і вказав на міський театр — залунає українське слово — не забуьте про мене. Бо моєю мрією є грати на великій українській сцені!" — Польські газети славлять Покійного польським патріотом. І вони мають за собою велику частину правди. Бо почування і слова — одно. а діло і праця — друге. І коли слово й діло ідуть в розвій — рішаючим чинником є діло. І Покійний залишиться — Яном Новацкім, славним робітником на ниві польської культури. А проте: якою є вартість і міць національної культури, що її піонірі душею і почуваннями перебувають поза середовищем у якому працюють?! Ми-ж, осуджуючи людий „слабких духом", що тікають від рідного. бо воно бідне, — мусимо ще більше осуджувати себе самих, що не в силі сотворити таких умовин для культурної праці, які не вимагалиб самопожертви, не проганялиб, а притягалиб охочих до праці.

НОВА КНИЖКА

Появився другий випуск видавництва „Живі Гроби" п. з. „Пражерело українського релігійного світогляду" — написав Ксенофонт Сосенко. Є це книжка про вплив старинного Сходу на Українців. Книжка окрашена вінетою й маркою видавництва на чотири краски — виконання відомого артиста-маляра Павла Ковжуна, а крім того 25 ілюстраціями, з яких 20 кольорових.

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕСЛАЛА АЛІЯНТАМ ПРЕДЛОЖЕННЄ, В ЯКОМУ ГОДИТЬСЯ СПЛАТИТИ ЇМ 30 БІЛІОНІВ ЗОЛОТИХ МАРОК

БЕРЛІН, 2. мая. — Німецьке правительство вислало до аліянтських правительств і до правительства Злучених Держав Америки ноту, в якій предкладає свій проект сплати аліянтам так званого „военного відшкодовання".

Німецьке правительство заявляє, що годиться заплатити їм 30,000,000,000 золотих марок ($7,500,000,000) готівкою в грошах і в товарах.

З того німецьке правительство годиться заплатити дві третини, себто 20 біліонів золотих марок до 1. липня, 1927, а відтак 5 біліонів до 1. липня, 1929, і остаючих 5 біліонів до 1. липня, 1931.

Ті суми Німеччина заплатила би з міжнародньої позички, яку затягнула би через продаж бондів заграницею, а головно в Америці. На бонди вона дала би вистарчаючу поруку у свому майні в Німеччині.

Рівночасно в сій ноті Німеччина домагається, щоби Франція перепинила свої наїзди на німецьку територію і забиранне німецької власности.

Кромі того німецьке правительство повідомило Францію і Бельґію, що буде продовжати пасивну резистенцію (безчинний опір) в Рурщині і Надренщині, поки Франція і Бельґія не заберуть відтам своїх окупаційних війск.

Вкінці німецьке правительство заявляється за окремою німецько-французькою умовою, в якій обі сторони згодились би на будуче взаїмно на себе не нападати.

ФРАНЦІЯ ВІДКИДАЄ НІМЕЦЬКЕ ПРЕДЛОЖЕННЄ

ПАРИЖ, 2. мая. — Французький премієр Раймонд Пуанкаре, по одержанню німецької мирової ноти, відбув нараду з президентом Франції Александром Мільраном ,а відтак з бельгійським премієром Тенісом.

По конференції Пуанкаре заявив представникам преси, що Франція і Бельґія є за відкиненням німецького предложення.

У французьких урядових кругах кажуть, що німецьке предложенне про сплату аліянтам „военного відшкодовання" невистарчаюче щодо висоти суми, а також непевне щодо додержання умови про сплату.

Длятого французьке правительство хоче сейчас відкинути німецьке предложенне й у відповідь на нього розширити ще окупацію німецьких земель.

АНГЛІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВДОВОЛЕНЕ З НІМЕЦЬКОГО ПРЕДЛОЖЕННЯ

ЛОНДОН, 2. мая. — В англійських урядових кругах ще не заявились у справі німецького предложення про сплату „военного відшкодовання", але з неофіціяльних заяв видно, що правительство Великої Британії вдоволене з німецького предложення.

АМБАСАДОР ГАРВІ КАЖЕ, ЩО НІМЕЧЧИНА ХОЧЕ ПОРОЗУМІННЯ

ЛОНДОН, 2. мая. — Американський амбасадор у Великій Британії, полковник Джордж Гарві, котрий їде на вакації до Америки, заявив, що на його думку, Німеччина хоче щиро довести до порозуміння з аліянтами і в той спосіб привернути правильні відносини в Европі.

ФРАНЦІЯ ВЖЕ ОБЕРТАЄТЬСЯ ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ

ПАРИЖ, 2. мая. — Французьке правительство вислало ноти до турецького правительства в Анґорі (тимчасовій столиці в Малій Азії) і до близко-східної мирової конференції в Лозанні, у Швайцарії, в яких грозить, що покине лозанську конференцію, якщо Туреччина не забере сейчас свого війска, яке зібрала біля Сирії.

Голова турецької делеґації в Лозанні Ісмет паша заявив, що вжиє свого впливу, аби задоволити домагання Франції й усунути турецьке війско знад сирійської границі.

Франція тепер ненадійно звернулась проти Туреччини і на ділі є одинокою її противницею на лозанській конференції.

З Лондону повідомляють, що правительство Великої Британії не признає важними концесії, якими турецьке правительство наділило американську бизнесову компанію.

МАДЯРИ ХОТЯТЬ ПОЗИЧКИ В АЛІЯНТІВ

ПАРИЖ, 2. мая. — Сюди приїхав мадярський премієр і міністер скарбу глядати позички для своєї републики.

Вони хотіли би затягнути позичку в сумі $100,000,000.

ЗФРАНЦУСЬКО-НІМЕЦЬКО БОРОТЬБИ В РУРЩИНІ

ДІССЕЛДОРФ, Німеччина, 2. мая. — Французька окупаційна влада забрала у відділі державного банку (Райхсбанк) в Дуйсбурґу, в Порурю, 95,000,000 німецьких марок.

В Далгавзен Німці кинули бомбу на зелізничий поїзд, що їхав з французьким війском. Французи увязнили посадника міста і двох горожан та наложили грошеву кару на город.

В Людвіксгафен Французи засудили головного німецького інжинїра Ґотфріда на 20 літ тяжких робіт. Кару мое він відбути на острові Мартінік.

В БОЛЬШЕВИЦЬКІЙ ФАБРИЦІ АМУНІЦІЇ ЗГИНУЛО 100 ОСІБ

ЛОНДОН, 2. мая. — З Москви повідомляють, що в московській фабриці амуніції в городі Тулі повстав вибух, наслідком якого згинуло 100 осіб, між ними ґенерал Маліників і трох членів місцевого совета.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Гол. У. Н. Союза 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗЇЗД ВЕТЕРАНІВ.

В неділю, дня 6. мая відбудеться в Ню Йорку зїзд ветеранів американської армії українського походження. Без сумніву головним товчком до скликання зїзду було теперішне положеннє українського народу в старому краю, і вже для сього одного зїзд зацікавить ширшу українську громаду на іміґрації.

Звернути на зїзд уваги повинні передусім самі ветерани. Нігде правди діти, що Ліґа Ветеранів Американської Армії Українського Походження далеко не обєднує всіх Українців, що служили в американській армії в світовій війні. Хоча для самих ветеранів не вийшла зі сього ніяка шкода, та для українського народа з сього школа була велика. Тому зїзд ветеранів мусять поперти самоперше самі ветерани. Се їх обовязок супроти їх прибраної вітчини та кличів, з якими вона йшла до війни. Се їх обовязок супроти старого краю, для котрого вони певно добра бажають. Се їх обовязок супроти себе самих, обовязок пошанівку власних трудів та жертв. На ветеранах стоїть обовязок обіслати зїзд численно. На ньому не повинно бракувати ні одного американського ветерана українського походження. Колиб котрий не міг приїхати, повинен хочаб зголосити своє імя до організації, аби вона знала, що й він станув в ряд плече об плече з другими для великої справи.

БОЛЬШЕВИКИ ПРО СЕБЕ.

Пощо є московське комісарство на Україні, дізнаємось от хочби з отсеї дописі в большевицькій ґазеті „Більшовик", яка виходить в Києві.

В 47-ому числі з 1. березня, 1923, в сій ґазеті находиться отся замітна допись:

„СИТИЙ ГОЛОДНОГО НЕ РОЗУМІЄ".

В початку грудня минулого року Бровецький Волвиконком одержав од Сквири біля чотирьох міліярдів грошей, як вияснив сам секретарь Виконкому. Ці гроші призначалися для платні співробітникам сельрад та Волвиконкому за жовтень та листопад місяці. Правда, на кожну сельраду (а всіх вісім) було видано по 103 міл., цебто на голову та секретаря ради. До цього треба додати, що це все робилося без ніякої росписки з формального боку. Відомо, що де-які ради потім давали ці росписки, але без зазначення кількости одержаних грошей, а від деяких і до цього часу росписок немає, напр. Ярешки, а коли навіть такі й маються, то вони ПІДРОБЛЕНІ. Отжеж, ЯКА КІЛЬКІСТЬ ЦИХ ГРОШИЙ БУЛА РОЗДАНА І ДЕ ДІВАЛАСЯ ЇХ РЕШТА, то про це цікаво запитати — Волвиконком.

Можна було надіятися, що ця решта грошей, яка напевно залишилась у Волвиконкомі, по виплаті співробітникам буде росподілена поміж ВЧИТЕЛЯМИ, або за неї буде придбано ПАЛИВО. Але на превеликий жаль ВЧИТЕЛІ й до цього часу не одержали ні копійки й де-які з них ХАРЧУЮТЬСЯ ТИМ, ЩО САМІ УЧНІ ПРИНОСЯТЬ ЇМ ШМАТОК ХЛІБА, АБО КІЛЬКА КАРТОПЕЛЬОК. Такий приклад маємо в колишній приходській школі с. Ярешок, цебто там, де міститься волость. Що торкається палива, то не так давно МАЛІ ДІТИ ТЕЖ НОСИЛИ ДО ЦЕЇ ШКОЛИ ПО СНОПУ СОЛОМИ, про що саме зазначилось і на волосному зїзді рад в докладі голови Макарівської та Вітовецької сельрад. Це той доказ, що Бровецький Волвиконком так „щиро дбає" про освіту. Але не в тім діло, що наш виконком не хоче дбати про освіту, а в тім, що він ДБАЄ ТІЛЬКИ ПРО СЕБЕ. Це нам посвідчить такий випадок. Коли треба було дбати про освіту, наш ВИКОНКОМ СПРАВЛЯВ ПРАЗНИК „АНДРЕЯ" (30. листопаду по старому стилю), на якому у секретаря виконкому „бил пір на весь мір", гостей було по кількості „Сорок пар"... і всі не з простого люду... ТАКИЙ ВЕСЕЛИЙ ПРАЗНИК ТЯГНУВСЯ ЦІЛУ НІЧ АЖ ДО РАНКУ... бо в день уже цього самого секретаря всі бачили в містечку Вчорашнє на ярмарці, де він був в такому стані, що РОЗГОНИВ БАБІВ на ярмарці, бо ліз до кожної цілуватись. Крім цього був такий випадок, що „наш герой" порвав ПІВ МІЛІЯРДА ГРОШЕЙ І ЗГУБИВ В БОЛОТІ ВСІ ПАПЕРИ, з якими він до повіту мав їхать, а наш голова виконкому, по дорозі з ярмарку, забрів в таке болото, з якого прийшлось його витягати. Так то наш виконком веде „боротьбу" з самогоном і щиро „дбає" про освіту.

Такий же веселий ПРАЗНИК, а то може й по краще, не задовго перед цим був і в НАШОГО ГОЛОВИ ВИКОНКОМУ Т. ХОМЕНКА, коли він віддавав заміж сестру своєї жінки. В ньому брали участь ті-ж „сорок пар", які кричали „ГОРКАЯ". Може хто поцікавиться знати, відкіль взялась ця „горкая", то я скажу, між иншим, що цим відає „гора волосная". — А що це так, то не треба доказу, а тільки пригадати, що всі куби для вигонки самогону збирались чуть не зо всієї волости й часто-густо заповнювали собою волосну зборню, а віттіля „вилітали" на волосну гору й там перороблювались в певну винокурню... Отжеж, кожний, уявивши собі таке „чудо", зразуж зрозуміє, звідкіль береться „горкая"... Але цього ще мало бо всі куби на горі вміститись не можуть, ащоб даремно вони не лежали й не приносили цим убитку, то всі зайві було передано в оренду „на вільготних умовах", щоб всі орендарі, які одержали куби, А РАЗОМ З ТИМ І ПРАВО НА ТАКУ ПРОМИСЛОВІСТЬ, могли забезпечити й самого хазаїна, коли в його станеться біда, як перестане „капать"... Після цього ясно буде, чого ситий голодного не розуміє.

Бажано булоб, як би наш виконком позичив у Верховенського житьову рецепту для боротьби з самогоном і як найскорше звільнив би в себе гору від кубів та не роздавав би їх в оренду на село.

Селянин.

СВОЯ БАНДУРА І ЧУЖИЙ ФОРТЕПЯН.

Рабська ідеольоґія. — Куди кликали Шевченко й Куліш. — Трете рішенне: свій фортепян. — Чужі приклади. — „Дужим помахом крил".

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

„Волю свою бандуру, ніж чужий фортепян", — таке крилате слово був колись кинув наш письменник-громадянин Сергій Єфремов. У цих словах виявився цілий світогляд, виявилась ціла фільозофія не тільки самого Єфремова, але й дуже багатьох його однодумців.

Ідеольоґія, виявлена в цих словах, була ідеольоґією **поневоленої нації,** ідеольоґією **рабів.** Цими словами Єфремов хотів сказати, що він признає обєктивну зверхність фортепяна над бандурою, чужої культури над своєю. Але історичні обставини склались для українського народу нещасливо, його шанси на визволенне суть дуже малі, а тому треба зберігти хоч те, що нам залишилось. Треба отже плекати й підтримувати слабеньку українську культуру („бандуру") та обминати десятого вулицею страшну для нас своєю конкуренцією культуру чужу („фортепян").

Назвавши цю ідеольоґію рабською, ми не висловились занадто остро чи несправедливо. Ще для того покоління, що стояло на чолі українського життя перед Єфремовим, така ідеольоґія була би чимсь неможливим, блюзнірським. Шевченко також шанував і любив свою „бандуру", але не боявся й чужого „фортепяна", инакше він не сказав би таких слів, як **„чужого навчатись** і свого не цурайтесь". Куліш, один з найвидатнійших Українців старшої доби, висловив цю думку ще виразнійше:

> „Забудь свій манівець, козацький пролаз темний,
> І на культурну путь Владимирську вертайся".

У старшого українського покоління, до якого належав і Драгоманів, була отже потреба не тільки плекати своє, рідне, але й збогачувати те своє чужими здобутками, рівно як і збогачувати чуже своїми здобутками. Иншими словами, була потреба ввести українську культуру в сімю світових культур, установити взаємний обмін цінностями й культурними здобутками, зробити „бандуру" інструментом світовим, а „фортепян" — українізувати й наблизити до зрозуміння українського народу.

Так дивилось на справу старше поколіннє, й ця традиція перейшла по спадщині до Галичини, де нікому до революції і в голову не прийшло би сказати, що треба закамяніти в культі своєї „бандури" й затикати вуха перед згуками чужого „фортепяна". Але на Придніпрянщині, де українське життя ледве блимало слабим каганцем, та ідеольоґія „своєї бандури" все більше здобувала прихильників. Коли-ж настали великі події 1917 і дальших років, то показалось, що зовнішній світ про нас майже нічого не знає!

Нині обидві частини України, східна й західна, опинились під оглядом політичним в однакових обставинах. Що Україна східна ніби має якусь „самостійність", а Україна західна такої „самостійности" не має — це по суті справи нічого не міняє. Обом тим частинам треба починати сво юдержавно творчу працю **від самого початку** і на якихсь нових засадах, бо старі, очевидно, ні до чого не були здатні, коли з них нічого не вийшло. Тому й для радикального перегляду ідеольоґії „своєї бандури" настав тепер крайній час.

Коли Єфремов пустив в обіг своє крилате слово про свою бандуру й чужий фортепян, то йому, очевидно, і в голову не приходила та проста думка, що тут може бути ще одно рішеннє, ще одна можливість, а саме — що можна мати **свій** фортепян і що цей свій фортепян може нам заступити місце і своєї бандури, і чужого фортепяна. Шкода, розуміється, за старою бандурою. Але вона була добра для свого часу, а нині настали инші часи з иншими потребами та вимогами.

Що таке „свій фортепян"? Це — письменники, поети, композитори, співаки, пяністи, малярі, різьбярі, які розносили-б славу України не тільки поміж своїм народом, але й по цілім світі. **Хор Кошиця** своїми концертами в Европі та Америці зробив більше для української справи, ніж десять дипльоматів і сто міністрів. **Пяністка Любка Колесса** своїми концертами дає краще понятте про душу України, ніж це можуть зробити десятки агітаційних брошур та дипльоматичних нот. **Різьбяр Олександер Архипенко** своїми творами краще витолковує чужинцям, які могутні сили криються в українськім народі, ніж це можуть зробити сотні плаксивих відозв і папірових дипльоматичних протестів.

Бо не жалю й співчуття нам потрібно від світу. Не тільки „Москва сльозам не вірить", але й цілий світ не має вух для чужих сліз і зітхань. Нам потрібно від світу **пошани й зрозуміння.** Пошану-ж до нас будять якраз оті великі артисти, ота „сіль землі". А за пошаною мусить прийти й зрозуміннє.

Це ще велике питаннє, хто будує держави: політики й вояки чи артисти й письменники. Щоб не шукати далеко за прикладами, згадаймо про Польщу. Хто, по вашому, більше причинився до відбудовання Польщі: Міцкевич, Шопен і Падеревскі чи Косцюшко, Пілсудскі і Галер Ми знаємо, що підчас війни польські леґіони віdeграли досить сумну ролю й поводилися зовсім не як герої. Під оглядом хоробрости, самопожертви й героїзму наші українські Стрільці — це не тільки наша „шовіністична", але й загальна думка — стояли в міліон разів вище від польських леґіонерів. І коли-б Польща не мала за собою отого „свого фортепяна", тих своїх культурних та мистецьких діячів, що в цілім світі збудили пошану й симпатію, то не бачити-б її відбудовання до віку вічного. А тепер державність упала на Польщу, як падає дозріле яблуко з дерева. „Ах, та бідна, поневолена Польща! Розуміється, вона мусить бути відбудована!..." Ця думка поділялась загально, від міністра до придверника в міністерстві — у Парижі, Лондоні, Петербурзі, Вашингтоні й Берліні.

Хай не кажуть нам, що держави будуються кровю самих заінтересованих народів. Кров — це тільки основний будівельний матеріял, але тультура й культурність — це той цемент, що скріплює воєдино окремі цеглини національно-державного будинку. Без того цементу нація уявляє собою тільки купу поодиноких цеглин.

Нам ще скажуть, що не завсігди високий розвиток культури є передумовою для створення власної держави. Он нові балтійські держави — Естонія, Лотва й Литва — не мають ніякої **зовнішної** культури, а проте вони істнують. Он Ірляндія також не має високої національної культури, навіть для власного вжитку, а проте вона собі волю виборола.

Ці уваги мали-б тоді рацію, коли-б Україна не мала нещастя (може, колинебудь це буде й щастєм) бути такою великою й географічно так положеною, що на ній перехрещуються інтереси всіх світових держав, інтереси цілого світу. Українська проблема не є ані внутрішно-польською, ані внуттрішно російською, ані навіть льокальною східно-европейською проблемою. Це в повнім розуміню цього слова — **проблема міжнародня, світова,** бо від того чи иншого вирішення української справи залежить европейська, а може й ціла світова рівновага. У світі нічого не змінилось од того, що повстали Естонія, Лотва й Литва, що повстала „вільна ірляндська держава". Але ви собі можете уявити, як багато змін настане в світі, коли-б повстала українська держава в її етнографічних чи історичних границях?

Тому й було-б великою, фатальною помилкою, коли-б та „орієнтація на власні сили", яка тепер проповідується нам зі всіх боків, захопила нашу національну увагу цілковито й неподільно. Власні сили, їх організація та скріпленнє — це річ добра й необхідна. Але мусимо разом з тим памятати й мати це постійно на оці, що без світової згоди, ба навіть без світової допомоги — ми України не збудуємо. „Дужим помахом крил" ми потрафимо на хвилю скинути чуже ярмо й наспіх зімпровізувати таку-сяку державність, як це було за Хмельницького й отсе свіжо на наших очах. Але втримати здобутого ми без чужої санкції не зможемо.

Ту майутню санкцію можемо підготувати лише „дужим помахом крил" — на полі творення власної високої культури. Не тільки культури для власного вжитку (культ „бандури"), бо цим нікому не заімпонуємо, а культури першорядної, як та, що її несуть у широкий світ Архипенко, Колесівна, Кошиць, Менцінський, Носалевич, Новаківський, Бутович і ті молоді, яких ще не знаємо, але які вже підростають і безперечно прийдуть.

Добре було проповідувати „культ бандури", коли перед українством не стояло ніяких широких завдань, коли найсміливійші мрії спинялись на „культурній автономії". Ті часи, хвалити Бога, минулися й ніколи не повернуться. Українство виросло в своїх власних очах, його національні хотіння тепер ні на чім меншім не помиряться, як тільки на власній державі, і то великій і соборній. Мусять відповідно до того змінитись і знаряддя та методи для зреалізовання цих великих хотінь.

Одним з них, і то одним з найголовнійших, є **поворот „на культурну путь Владимирську",** на яку нас кликав Куліш.

Берлін, 14. квітня.

Радянин.

А. Падолист.

САМІТНИК...

Кого спитать
В чужім краю?
Кому віддать
Журбу мою?
Як розірвать струну одчаю,
Промов же, сонечко?!
— Не знаю.

Як загасить
Огонь душі?
Як воскресить,
Життя тиші?
Як натягнуть струну святую,
Промов же, місяцю?!
— Не чую...

Як розірвать
Замки кайдан,
Щоб біле зібрать
З народніх ран?
Як визволить тебе, мій краю,
Промов, буйнесенький?!
— Не знаю.

Де взяти сил
На ворогів?
Чи із могил
Піднять борців?
А хто вкладе в них міць живую;
Промов о, Боже мій —
— Не чую...

Не чуєш ти
Молитви ран?
Дріжіть світи!
Як ураган
Наш гнів розбурханий повстане...
Тремтіть світи, тремтіть
Тирани!!

ГІСТЬ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

В сих днях приїхав з Европи до Злучених Держав **д. Микола Залізняк,** заступник голови Українського Товариства Ліґи Народів, зі спеціяльними уповажненнями від того Товариства і від Бюра Інтернаціональної Унії Товариств Ліґи Народів в Брукселі, столиці Бельґії, і заступник голови Українського Національного Союза, міжпартійної орґанізації придніпрянських Українців в Европі.

Тут подамо кілька даних з життя і діяльности д. М. Залізняка, щоб поінформувати нашу ширшу публику.

Д. Микола Залізняк, родом з Криму, на Україні, студіював на університетах в Києві, Львові і Відні.

В 1905-7 р. р. належав до українських соціялістів-революціонерів в Києві.

В 1907 році був арештований російською владою і засудженний на досмертне засланнє на Сибір, але на початку 1908 р. йому вдалося втікти з вязниці до Ґаличини. У Львові працював д. Залізняк як управитель музею Наук. Тов. ім. Шевченка і директор Укр. Вид. Спілки. Рівночасно писав богато наукових праць в „Записках Наук. Тов. ім. Шевченка" і в „Студіях з поля суспільних наук і статистики". Також був постійним співробітником Л. Н. Вістника, де опублікував богато праць про національне питаннє. Кілька літ належав до головного виділу галицької Просвіти і до її видавничої комісії. Був постійним співробітником „Діла".

Вступивши на львівський університет, брав визначну участь в боротьбі за основаннє українського університету. В 1910 р. був арештований підчас виступу українських студентів, коли Поляки убили А. Коцка, і відсидів 3 місяці в слідчому арешті, відки випущено його за кавцією 30,000 корон. В 1912 р. відсидів по засуді 3 місяці кари і був видалений на завсіди поза границі Австрії. Потім перебував в Угорщині, Німеччині, в Італії, де далі продовжував свої студії й літературну працю.

Дозвіл на поворот до Галичини одержав при кінці 1913 року, де й проживав до вибуху світової війни.

По вибуху революції в Росії М. Залізняк виїхав до Стокголму, столиці Швеції, зі спеціяльними повновластями від президії української парляментарної репрезентації у Відні для навязання безпосередніх зносин з Центральною Радою. В Стокголмі він заснував велике інформаційне бюро, що стояло в безпосередньому контакті з інформаційним бюром Центральної Ради і подавало автентичні відомости про Україну до столиць Европи і до Америки.

Зі Стокголму поїхав він до Берестя Литовського на мирові переговори України з центральними державами і був іменований політичним дорадником української мирової делеґації.

По заключенню мира поїхав на Україну.

Ще підчас війни за допомогою української парляментарної репрезентації зорґанізував українські політично-просвітні видавництва, які з вибухом революції в Росії і на Україні переслав на Україну.

Сі видання дали йому спромогу оснувати в 1918 році велике видавництво „Серп і Молот" в Києві, яке протягом короткого часу розвинуло велику діяльність; оснувало власну книгарню і друкарню і згуртувало коло себе ряд визначнійших придніпрянських і галицьких писменників.

По заведенню гетьманства на Україні М. Залізняк спершу переховувався, а потому мусів утікати, бо німецька військова влада вважала його орґанізатором селянського руху проти Німців.

За часів Директорії в 1919-20 р. р. був М. Залізняк послом У. Н. Р. в Ґельсінґфорсі, в Фінляндії.

Відтак переселився до Відня, де займався досі науковою працею, а також працював для Українського Товариства Ліґи Народів, яко заступник президента, і голова української делеґації в президії Міжнародньої Унії Товариств Ліґи Народів.

Тепер д. М. Залізняк приїхав до Америки з метою спопуляризувати справу Українського Товариства Ліґи Народів та оснувати його філії в Злучених Державах і в Канаді.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

недавно роблено заходи дістати документи німецької амбасади в Римі як також німецького посольства в Ризі та сі заходи не увінчалися успіхом? Чи Ви знаєте, що нема ліпшого тютюну як 100% чисто турецький тютюн, який знаходиться в Гелмар цигаретках?

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанне веде до просвіти, а просвіта — се сила.

Пишіть по цінник книжок до "SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Позір Громадяне Ню Йорку й околиці!

КОЖДИЙ З ВАС НИНІ МУСИТЬ ЗДАТИ СОБІ СПРАВУ, ЩО І ЯК УКРАЇНЦЯМ ДАЛІ РОБИТИ!

По всіх ударах, які Українці одержали від ворогів в останніх роках, вони по всіх землях України і на еміґрації в чужих краях, переводять ревізію дотеперішних способів боротьби за самостійність Соборної України, і наново орґанізують свої сили до дальшої боротьби.

Скрізь нині серед Українців залунав клич одного боєвого фронту проти ворогів. Нема тепер поділу на Галичан, Придніпрянців, Буковинців і т. д. — ми всі Українці і маємо одну спільну мету: — здобути вільну і незалежну, обєднану і неподільну Україну, на всіх територіях, де живе український нарід.

На Сході України панують московські, а на Заході польські і румунські окупанти. Се потрійне ярмо скинемо лише зєдиненими силами.

Вся Україна готується до нової тяжкої боротьби.

Найбільша українська іміґрація в Америці завсіди допомагала Вітчині у її боротьбі за вільність і тесаме вона зробить й тепер.

Щоби знати, як помогти; щоб ся поміч була розумна й доцільна, треба знати докладно, яке теперішнє становище України; що і як думає робити український нарід

———o———

Хто хоче зясувати собі се, нехай прийде на

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

яке буде

В СЮ НЕДІЛЮ, 6-го МАЯ

о годині 2.45 сполудня

в Українському Народньому Домі,

217-19 Іст 6-та ул. в Ню Йорку.

На сьому вічу промовляти-ме Д. МИКОЛА ЗАЛІЗНЯК, містоголова Українського Товариства Ліґи Народів, про те,

— Як і чому опинилась Україна в чужій окупації —

— Які здобутки українського народу від часу революції 1917 року —

— Яким способом будуть переможені вороги і як буде осягнено зєднану й неподільну українську державу —

— Яку поміч в боротьбі рідного краю можуть дати американські Українці —

Також буде промовляти д. І. БАЗЯК, член головної управи Українського Товариства Ліґи Народів, про те,

Як будував український нарід свою державу.

Громадяни і Громадянки! Приходіть як найчисленнійше і кличте всіх знакомих на се віче!

Українська Ліґа Американських Горожан в Ню Йорку.

РОСІЙСЬКА ОПЕРА В НЮ ЙОРКУ

Зорганізована російськими іміґрантами Російська Опера в Ню Йорку виступила в минувший понеділок з першою своєю виставою в великім нюйорськім театрі Джалсон Фіфті-Найнт Стріт Тіетер. Давали на сей перший виступ „Ніч Любови", комічну оперету сучасного російського композитора Валентіна Валентінова. Як каже програма, оперету виставлено вперше в 1907 році в Петрограді, де вона йшла за рядом через цілі три роки. В році 1908 ставлено її в Москві, де вона йшла через два роки, а опісля виставлювано її по ріжних провінціяльних містах Росії. Була теж і на Україні. Своїм змістом оперета дуже невибаглива. Вона представляє простеньку любовну інтриґу: Студент, залюблений в богатій панночці, котра має богатого, а дурного кавалєра, за котрим стоять родичі панночки, змовляється зі своїми двома товаришами, і сі помагають йому в той спосіб, що доводять і батька і матір панночки до залицянь поза своїм подружем, щоби відтак сими власне залицями примусити родичів до згоди на подружа залюблених. Оперет з таким невибагливим змістом моглаб і українська штука, що не мала зможности розвиватися свобідно, виставити перед Американцями довший ряд.

Оперету Валентінова не можна назвати оріґінальною композицією, бо музика оперети се потпурі (збірка) арій з богатьох опер та оперет, поважних та комічних. Є там виїмки і з італійських, і французьких, і німецьких, і наконець російських опер, а все те зліплено дуже штудерно в одну цілість.

Американці, що прийшли на першу виставу „Ночи Любови", показували, що в них ще дальше удержується живе зацікавленнє всім, що приходить з Росії. Вони щедро оплескували щирі зусилля артистів. Про решту публики, яка вийшла з Росії, то без огляду на своє расове походженнє дивилася на штуку як на щось рідного, навіть говорити не треба. Для мене перша вистава була доказом, що такі річи, як російська оперета теж мають будучність в Ню Йорку, а не лишень московський артистичний театр Станіславського. Коли Американці мають артистичне вдоволеннє з вистави, то певно малиб його з сього представлення й Українці.

Підчеркнути се треба ще з одної причини. Як я сказав вже в горі, російська оперета се злипка виривків з чужих опер та оперет, переплетених зі собою в одну цілість на тлі нехимерної драматичної інтриґи. Деколи в сю китиню співу та музики вплетені танці, в котрих велику частину займають українські мотиви, очевидно пероблені. Та ще цікавійше, що всю мішанину виїмків з відомих на весь світ німецьких, французьких, італійських та московських опер закінчує як щось нерівного решті, а яко щось кращого та висшого український танець та українська народна пісня. Справдішне мимохітне признаннє для української народної музики: попри твори несмертельних світової слави композиторі народна пісня, сотворена безіменними українськими творцями спожежи українського селянства! Справжнє мистецтво завсігди найде собі признаннє!

Гість.

ДОПИСІ

ОЛІЄН, Н. Й.

Збірка на університет у Львові і на Рідну Школу в Рогатині.

Олієн мала місцевість, у якій живе до 65 Українців, поміж якими; кількох з Великої України. Хоч як невелике це число, однак ми ніколи не забуваємо про свою вітчину і на кожду народну ціль складаємо жертви по змозі. Треба тут піднести заслуги тов. Зап. Січи, від. 363 У. Н. С. Це одиноке укр. товариство, яке находиться в нашій місцевости і воно гуртує Українців без ріжниці поглядів. Якби не це товариство, то не булоби і сліду, що тут живуть Українці. Воно розбуджує національні ідеї, любов до свого рідного краю. Нащоб збірка не була, товариство перше дає почин, а опісля збирає по домах від членів і нечленів. Так і сим разом, на місячнім мітинґу товариства, предс. Ст. Луцишин представив в якім положенню находиться наша шкільна молодіж в ріднім краю. Підніс потребу допомоги своїм українським школам, щоби молоде покоління мало де набиратися свого рідного духа. Наслідком цеї промови члени ухвалили, щоби виасиґнувати зі своєї каси на львівський університет $10.00, а на Рідну Школу в Рогатині також $10.00. Притім ухвалено, щоби двох членів пішло по домах за дальшою збіркою. На львівський університет збірка принесла $18.00, а на Рідну Школу в Рогатині $31.45. Приходиться звернути увагу, що тут майже всі Українці з рогатинського повіту, а однак не всі причинилися з підмогою. Здаєсь, що нема на світі такого чоловіка, щоби був проти просвіти, однак на жаль богато наших Рогатинців знайшлось таких, що не дали ані цента. Навіть кількох Поляків дало свою лепту, а наші відказалися. Вони не відказались від складки, коли збирали польські сестри на польські сироти! Видно, що ті їм рідніщі, як свої! Одна женщина з рогатинського повіту привитала українських колекторів такими гидкими словами, що сором й повторити А за що? За те, що добрі люди не пожалували свого часу і пішли просити помочі для української молоді зі свого власного повіту! Це погано, коли оттакі камінні душі заводяться на нашій еміґрації.

Нехайже буде тимбільша честь тим колекторам та тим людям, що зложили свою жертву на поміч своїй стороні!

Отсі зложили жертви на укр. університет у Львові:

Тов. Зап. Січ, від. 363 У. Н. Союза $10.00; Д. Базів, Г. Підскальний, Гр. Ткачик, Гр. Непорадний, Іван Скробач (Яця), І. Скробач, Гр. Полозяк, І. Костів (Сер.), Андрій Лялюк, М. Сеник, С. Бандура, П. Колковський, М. Мельник і В. Королишин по 50 цит.; П. Пилипів, Ол. Іванців, Ів. Луцишин і Ів. Костів (Кор.) по 25 цит. — Разом $18.00.

Ці гроші зістали вислані на руки Ком. Укр. Молодіжи в Ню Йорку, 30 E. 7th St., New York, а на Рідну Школу до Комітету в Рогатині.

Жертвували на Рідну Школу в Рогатині:

Тов. Зап. Січ, від. 363 У. Н. Союза $10.00. Міщани з Рогатина: М. Вілінтович 1.00, В. Вініцький 50, І. Вініцький 50. З Бабинець: Марія Федюків-на 1.00. З Бурштина: Н. Волошин 1.00, Мих. Сеник 50, Мих. Самаранда 25, П. Пилипів 25. З Сернок Середних: О. Луцишин 2.00, Ст. Луцишин 50, Дм. Базів 50, Ів. Базів 50, Гр. Непорадний 50, Гр. Полозяк 50, Ів. Костів 50, Ол. Голод (Кузик) 50, Ів. Луцишин 25. З Сернок Горішних: В. Королишин 50, Мих. Рудий 25. З Сернок Долішних: Мих. Мельник 1.00, С. Бандура 50, П. Колковський 50, Петро Колковський (Вовк) 50, Ник. Леськів 50, Гав. Підскальний 50, Ів. Гофран 25. З Вербиловець: Іван Скробач (Яцка) 50, Іван Скробач 50. З Юнашкова: Гр. Ткачик 50, Ів. Кліщ (Швир) 35. З Куропатник: Н. Кліщ 50, Ів. Костів (Сем.) З Стасьової Волі: В. Василик 50. З Княжич: Ів. Адамів 25. З Калинівки, пові Бібрка: Ан. Лялюк 50. З Комарна: Ів. Гущак 1.00. З Підкарп. України: Ів. Сват 1.00. З Коростович: Ол. Іванців 25. Виліям Факс (Американець) 10.

Колектували Дмитро Базів і Іван Скробач (Яця).

Рогатинець.

—o—

ДІТРОЙТ, МИШ.

Поклик до Українців з Західної сторони міста Дітройт, Миш.

Нас хвалено, що ми зробили богато народньої роботи, особливо для еґайної Помочи. Кажесь, що нас Українців має бути на західній стороні около 10.000.

А що ми тут маємо? Одну церкву, і то обдовжену. Ціла українська кольонія в цілім Дітройті має менше народного добра, чим найбіднійша польська парохія! Чи не сором нам?

Не маємо тут, на Західній стороні, ані відповідної галі, де би могли хоч деколи зійтися, ані школи. А школи нам конче потрібно, бо діти, котрих батьки неграмотні, вже в першім поколінню винародовляться. І будуть люди української крови і кости, котрі нічо не знатимуть про Україну. Длятого місцеві січовики 17-ої сотні поклали собі за ціль — будову української школи і просять всіх Українців доброї волі, без ріжниці політичних чи релігійних переконань, особливо урядників українських братств і товариств щоби зійшлися в неділю о 2. годині попол. дня 26. мая в гали парохіяльній при Сікат ул., щоби обговорити справу як слід і взятись до діла. Думаємо, що не знайдеться ані одного Українця, яких би переконань він не був, щоб радо не згадував своїх дитячих літ, і не любив країни, де вперве світ побачив. А країна ця — тепер горює в ярмі і потребує нашої помочи. Найбільше помогти зуміє просвітою! До діла земляки!

ЗА 17. СОТНЮ С. О. У.:

Василь Коваль, кошовий,
Мих. Кривий, писар рек.,
Гр. Маланяк, писар рек.

—o—

ОЛІЄН, Н. Й.

Гуртуймося усі при У. Н. С.!

Не від нині іде цей клич по еміґрації. А однак єще ніколи не був він такий важний, як у цю пору. Видно, що і народ порозумів, що найлучшою відповідию нашим ворогам є орґанізуваннє своїх власних сил, бо горнеться цілими сотнями до У. Н. С. Бо і деж є друга така сильна інституція, як У. Н. С.? Це справдішня українська твердиня в Америці. Ніоден свідомий Українець не сповнив свого народного обовязку, коли і сам не приступив до У. Н. С., і не приєднав своїх знакомих до Союзової армії.

Це є нині нашою національною конечностию, щоб увесь український заґал згуртувався разом при У. Н. Союзі.

Нема майже дня, щоб не прийшла вістка, що тут чи там помер Українець і оставив свою родину без ніякого забезпеченя. От і тут, в Олієн, Н. Й., помер недавно чоловік, родом із Великої України. Ще добре, що мав якусь амер. асекурацію, бо не булоби за що і поховати. Треба завдячити нашим добрим людям, що хоч кількох пішло посидіти біля тіла та віддати послідну прислугу.

Колиб він був належав до У. Н. С., то наші члени булиб навідалися до нього, як він був хорий і булиб ся ним заопікували як рідні браття. А так, то ніхто і знати не знав, що він хорий та чогоб йому потреба. Амер. асекурація не пришле нікого, щоби розважити чоловіка у слабости ані занятися усіми справами, які бідному хорому на думці. Коли чоловік самотний, то нема навіть кому подати ложку води до спрагнених уст, ані навіть занятися похороном по смерти.

Неоден чоловік не померби, колиб був належав до У. Н. С. Бо неоден помер тільки длятого, що не мав належної опіки у своїй слабости. Не було кому ані закликати лікаря в пору, ані постаратися о опіку над хорим, ані відвезти до шпиталю, поки не було запізно.

Проте, задля любови до себе самих, задля своєї рідні і задля національної злуки — не гайтеся із приступленнєм до У. Н. С. Хто знає, чи вже завтра не пригодиться подякувати за оцю добру пораду.

І ви, браття в Олієн, не відкладайте усього на завтра. Бути членом У. Н. С. важніще, чим найлучша робота. Ніхто єще ніколи не пожалував, що став членом нашої славної організації. Тисячі вдів і сиріт благословить хвилю, коли їх мужі повступали були до У. Н. С. Сотки калік і хорих вдячні тим, що притягли їх у члени.

Наш відділ в Олієн приймає тепер без вступного, так само як і У. Н. С. Знаменита нагода стати членом найсильнійшої української орґанізації!

Наше товариство платить в разі смерти 100 дол. з власної каси, а У. Н. С. виплачує протягом двох-трох тижнів таку суму, на яку хто обеспечився. В разі слабости платимо 5 дол. тижнево і дбаємо, щоби хорий мав належну опіку. Наш відділ має гарну бібліотеку і кождий член має право позичати книжки, які схоче.

Наші члени живуть в як найкращій згоді, а притім суть свідомими патріотами, так, що є правдивою приємностию належати до нашого товариства.

Проте не ждіть на не знати що, але використайте теперішню пору, щоби легким способом стати членом У. Н. Союза і нашого товариства.

У злуці сила, у силі побіда!

Дмитро Базів.

НЕ РОБІТЬ ГРАНИЦЬ

— яку скількість молока має зужити Ваша родина денно. Охоронним мірилом буде найменше кварта денно молока „Бордена Рід „А" для кождого члена родини.

Є се найдешевший корм за гроші які він коштує, а найліпшою поживою для кождого.

ЗАМОВЛЯЙТЕ МАСЛО І ЯЙЦЯ У ДОСТАВЦЯ МОЛОКА БОРДЕНА

BORDEN'S Farm Products Co. Inc.
Telephone BERGEN 1127

HELMAR

ВИДАВАЙТЕ СВОЇ ГРОШІ РОЗВАЖНО

ЗВИЧАЙНІ цигаретки є очивидно танші, бо в них є простий тютюн і їх пакують у вязки.

ГЕЛМАР Циґаретки мають в собі 100% чистий Турецький Тютюн і їх пакують в картонові пуделка, а це хоронить їх перед ломаннєм і роздавленнєм. Бажаючи дістати повну вартість за свої гроші, вам треба купувати не скількість, але якість.

20 ГЕЛМАРІВ коштує трошки більше як 20 звичайних Цигареток, але з кождим ГЕЛМАРОМ дістаєте кілька разів більше приємности.

ЗАПАМЯТАЙТЕ ПУДЕЛКО І НАЗВУ.

Пуделка по 10 або 20

Anargyros

Витворці найлутшого рода турецьких і египетських цигареток у світі.

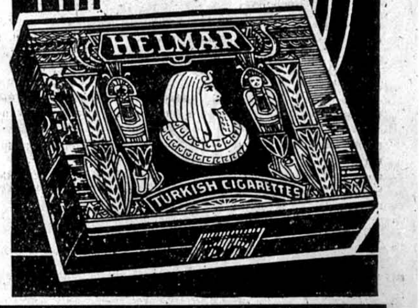

ПОВІДОМЛЕННЯ.

THE MEDICAL CENTER

ДЛЯ ЛІЧЕННЯ І ЗАПОБІГАННЯ ХОРОБАМ

ДОБРОЧИННА ІНСТИТУЦІЯ ДЛЯ ТИХ, КОТРІ ПОТРЕБУЮТЬ СПЕЦІЯЛІСТІВ.

ПЕРША СЬОГО РОДА ІНСТИТУЦІЯ.

The Medical Center, сама себе удержуюча філянтропія, є одинокого сього рода інституцією. Ціль її заложення полягає на групі доброї волі людий котрих цілею є прийти в поміч першорядними медичними силами тим, котрі сего потребують, в хоробах в котрих Medical Center спеціялізує, а котрі не взмозі платити за візити вимагані спеціялістами.

Услуга яку дістається в Medical Center є першорядна. Такої обслуги як ту, не можна дістати в жадній иншій інституції чи то публичній чи приватній. Уладження тут наймодернійші які дають докторам спромогу зробити правдиву діягнозу без жадної трудности.

ПОУЧАЮЧЕ.

Богато людий коли захоріють, не знають що робити. А однак, Ваше здоровле є найбільший Ваш скарб. Воно варта всіх зусиль задержати або відзискати сей скарб. Чим довше хороба протягається в людськім тілі, тим тяжше її усунути. Тому, чому не зачати сейчас? Чого чекати аж сама хороба валить Вас і приневолює робити щось? Задачею Medical Center є дати поміч, де хорі люди можуть дістати правдиву пораду, а коли треба правдиве модерне і наукове лічення. По сконстатованню діягнози слабости, пацієнти коли хотять, можуть вернутися до своїх докторів до дальшого лічення.

Під тепер Medical Center спеціялізує в лічення і запобіженню хоріб крови, хоріб шкіри, хоріб нирок, хоріб міхура та всіх иньших хоріб полово-мочевої системи. Другі департаменти будуть отворені так скоро як скоро окажеться потреба. Поради даються цілком безплатно як запобічи будь котрій висше згаданій хоробі, коли є спосіб запобіження.

ОПЛАТИ.

Оплати дуже малі, доступні для біднійшої кляси. Medical Center є заложений на принципі давати поміч лишень тим, які не всилі платити високі оплати спеціялістів. Хотяй оплати дуже умірковані, услуга і лічення першорядні. Коли обставини вимагають лічити пацієнта більше як раз на день, такий пацієнт може приходити два і три рази на день і не платить нічого більше за сю додаткову обслугу. Ся система впроваджена тому, щоби переконати пацієнтів, що чим частійше і скорше піддадуться лічению, недоплачуючи за се нічого, тим скорше будуть на дорозі вилічення. Інституція не є проваджена для зисків. Її провадиться для добра тих, котрих услугується. Оплати малі тому, що їх уживається лишень на удержанне і поліпшення наукової праці і Medical Center провадиться виключно для публичного добра.

ОДОБРЕННЯ.

Робота Medical Center яка злучила ріжні модерні наукові методи в одну, зістала одобрена або похвалена великим числом Інституцій Публичного Здоровля та другими публичними орґанізаціями і особами. Декілька з них: U. S. Public Health Service; N. Y. State Dept. of Health; Department of Health, New York City; Ex. Commissioner of Health, New York City; Dr. Royal S. Copeland; Radio Corporation of America; Neptune Association; Marine Engineers Beneficial Assn. No. 33; Alabama State Board of Health; Russky Golos, російська часопись; La Prensa, іспанська часопись; Amerikai Magyar Ujsag, мадярська часопись, і т. д. і т. д.

Лишень укінчені доктори лічать в Medical Center і тільки вишколені спеціялісти з літами практики, наглядають всі лічення.

З повисшого видно, що заряд Medical Center повзяв за ціль нести корисну прислугу тим, котрим може служити а через них публиці взагалі. Богато людий хорує і занедбує себе. Инші пробували вилічитись, та без успіху. Денекотрі хороби можуть перенестися на невинних людий. Помочи тим, котрі шукають помочи, Medical Center предкладає свої услуги, по дуже уміркованим коштам, на підставі філянтропії.

ГОДИНИ.

Години суть від 9. рано до 8. вечером кождого дня, винятки неділі і свята. Пацієнти які мусять дістати лікарство в неділі і свята, дістануть його без жадних додаткових оплат. Адреса: 231 W. 51st Street, New York City.

Хто хоче користати з услуги поради Medical Center, приметься його з отвертими раменами.

Пожиточним буде заховати собі адресу сеї інституції на випадок потреби в будуччині та для відпоручення її другим.

КОМІТЕТ ОПІКУНІВ.

Богато визначних осіб спомагають роботу Medical Center. Вони інтересуються і знають що і як робить Medical Center. Вони наглядають фінанси інституції і взагалі слідять чи інституція виконує свою задачу так як проголошує. Члени тих опікунів складаються з ріжних груп в місті а декотрі з них суть слідуючі:—

Clarice M. Bayright, визначний адвокат і гуманітарний діяч; A. H. Battey, редактор, The American Officer; John B. Duffy, урядник Radio Corporation of America; Col. Warren S. Fisher, головний комендант United American War Veterans; Rev. Dr. Rudolph Grossman, рабін Congregation Rodeph Sholom; Thomas B. Healy, секретар і завідатель, Marine Engineers Beneficial Asso. No. 33; Elizabeth Marbury, визначна гуманітарна діячка і пол. провідниця.

THE MEDICAL CENTER, 231 W. 51st St., NEW YORK

(between Broadway and 8th Ave.)

ГОДИНИ: 9. рано до 8. вечер. Неділі і свята лишень на попереднє умовлення.

ПОЗІР, СКАЛАТ, ПОВІТ СКАЛАТ

Дорогі Родимці зі Скалата і околиці, а зглядно Українці і Українки.

На поклик наших родимців в Скалаті, зорганізований комітет відбудови Укр. Народного Дому, читальні Просвіта і Рідної Школи, надіслав просьбу о матеріяльну поміч. В тій справі комітет в Ню Йорку скликує збори на день 6-го мая 1923 о годині 2. сполудня в Укр. Нар. Домі, 217-219 Іст 6-та улиця, Ню Йорк. 04-05

Перші жертводавці зложили в сумі $135 на відбудову Укр. Нар. Дому, читальні Просвіти і Рідної Школи в Скалаті. Деклярували: Яким Анна (Стасіна) $20.00 і Текля Цвікла $10.00.

Слідуючі жертводавці зложили: Бр. св. Володимира в Ню Йорку, Гр. Ярмолик і М. Пеліх по $10.00; П. Петрів $5.00; Т. Безкоровайний $2.00; М. Бугай, М. Шевчук, І. Гораль, Т. Войтович, О. Кінаш, М. Слободзян і Р. Гебельський по $1.00.

Дорогі Родимці! Ми як комітет, звертаємось до Вас з горячою просьбою щобисьмо помогли нашим родимцям у відбудові Народного Дому і Рідної Школи. На тамтейші відносини не повиннісьмо відмовитись від помочі.

Всі моні ордери або чеки належить слати на руки касієра: Nicholas Zabawczuk, 332 W. 37th St., New York. Спис жертводавців і всі письма належить слати на руки секретара: Dmytro Cich, 304 E. 38th St., New York.

ЗА КОМІТЕТ:

Микола Марків, предс.; **Микола Забавчук (с. Федька),** касієр; **Дмитро Ціх,** секр.; **Йосиф Забавчук і Пилип Ківелюк,** контрольори.

ELIZABETH, N. J.

Бр. св. Володимир, від. 65 У. Н. Союза

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 5. МАЯ С. Р.

в MOOSE HALL,

32 W. Scott Place, Elizabeth, N. J.

ВСТУП 35 ЦЕНТІВ.

На бали буде приґравати своя власна банда. На сей баль запрашає всіх

04 КОМІТЕТ.

ВІДОЗВА ДО ЕМІҐРАНТІВ З СЕЛА ЧЕРНИХОВЕЦЬ, ПОВІТ ЗБАРАЖ

Дорогі Додимці!

Отсе вже другий раз приходиться нам звертатись до Вас, Дорогі Родимці, в дуже важній справі. Справа ся, се будова нашого Народного Дому у нашому селі і то конечно цього літа. Дальше відкладати нам годі. Брак своєї хати даєсь нам дуже а дуже відчувати. Брак хати, — се можна сказати сміло — одинока причина культурного і морального занепаду нашого села. Село наше належало колись до кращих в повіті; сьогодня цього сказати вже не можна. Треба проте великої праці і посвяти, щоби ці страшні наслідки війни і теперішнього нашого лихоліття усунути і справити усе на нові, добрі, нормальні шляхи.

Нам треба конче своєї хати до всілякої громадської роботи. В першу черґу: читальня. Вона вправді є, та розвиток її і діяльність спиняються вельми браком своєї хати і тому рікрічно приходиться нам впрошуватись з нею в комірне. А як в комірнім, се всім добре відомо. Дальше: брак у нас кооперативи. Таке велике село а має всего одну крамницю. Була у нас вже гадка заснувати кооперативу, так щож з того, як нема де її примістити. У нас моглиб іти і аматорські вистави, які найлучше і найкраще моглиб притягати і орґанізувати молодь, та тут знов брак відповідної салі. Тому стараннєм теперішнього Виділу є: приступити за всяку ціну до будови власної хати. Хата малаб містити в собі салю для аматорських вистав в розмірах: 14 м довжини — розуміесь вже разом зі сценою — 8-9 м ширини а крім цього ще три або хоч дві кімнати на приміщенне читальні, кооперативи, каси і т. п. Виділ читальні закупив і звіз вже на місце будови 20.000 цегол, 5 стосів каменя на фундамента, 2 стоси тесового каменя. Се все за 100 долярів, які ми одержали від Вас, Дорогі Родимці, і 1.000.000 мк, зібраних в селі. Тепер приступаємо до нової, поважнійшої збірки збіжа, за яке хочемо закупити ще 10.000 цеґли і вапна та добре булоб, колиб дещо залишилось на робітника. Дальша надія наша на Вас, Дорогі Родимці. Думаємо, що Ви не відмовитесь від жертви на цілі Вашого родинного села. Знаємо, що Ви тяжко там працюєте на свій гріш, але знаємо і те, що у Вас серце бесь живійше та щирійше на всякі народні потреби нашого поневоленого народу, тож і не зажалуєте кинути лепту і на це, що для Вас найблище і найдороще.

Нам до будови бракує: весь дах с. є. дерево і бляха, потім такі річи як: одвірки, двері, вікна, підлоги, вкінци робітник тай виправа дому. Се ані слова, богато! Та ми певні, що колиб тільки доброї охоти у громадян було, тоді все гаразд піде.

Тому кличемо до Вас: Поможіть нам, Дорогі Родимці! Робіть так, щоб можна було гукнути сміло на весь голос: Ще не вмерла Україна! Ще не вмерла і не вмре!

Шлючи отцей наш заклик, шлем Вам, Дорогі Родимці, щиросердечний привіт та поздоровлення.

Черниxівці, дня 5. марта 1923.

ЗА ВИДІЛ ЧИТ. „ПРОСВІТИ" В ЧЕРНИХІВЦЯХ:

Олександер Бірко, голова; **Григ. Тарасук,** заст. голови; **Микола Данилевич,** секретар; **Михайло Скалецький,** касієр; **Теодор Керничний,** бібліотекар; **Микола Мечник, Лука Комар, Володимир Чіхрай, Василь Дзьоба, Антін Заяць, Михайло Воляник, Антін Топорович.**

Увага від амер. комітету Чернихівчан: Досі на просьбу нашого села віддозвалося усього нас вісімнайцять! Тепер зложили на ту ціль по $5.00: Т. Захаревич і Антін Керничний а А. Савка $1.00. Усього досі зібрано $141. Як це мало проти других сіл із нашої околиці! Еміґранти із Стрийвки, Охримівців та Лубянок зібрали пятнайцять сот доль і більше на подібну ціль. Нехайжеж і решта наших еміґрантів з Черниховець не забуде на умильну просьбу свого рідного села! Жертви просимо слати на адресу: **A. Lemeshka, Box 210, Webster, Mass.**

ЗА КОМІТЕТ ЗБИРАННЯ ЖЕРТВ:

В. Гірчиця (Івана), голова; **Антін Лемешка,** скарбник; **В. Драган,** писар.

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна.

T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

ФАРМИ!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ

в гарній околиці близько Ню Йорку. Нові доми на легкі місячні сплати. 3 руми $1350 — $300 готівкою; 4 руми $1575 — $400 готівкою; 5 румів $1800 — $500 готівкою. Вода, газ, електрика. Школа, церква і штори на місци. Пишіть або зайдіть до:

ГРИГОРАК і МЕНКА,
520 E. 6th Street, New York, N. Y.

ФАРМА 60 АКРОВА, з чого 16 акрів грубого ліса, будинки як нові, дім на 7 кімнат з водою і пивницею, 6 корови, 2 коні, 2 свині, 300 курий, засів, машинерія, сад, ріка, всюди рівнина і без каміня, при твердій дорозі. Ціна за все $2,600, готівкою $1,000. Хто купить за готівку, той дістане за $2,200. Сродаєть через виїзд до краю. 04-08

ПАВЛО КУТИНСЬКИЙ,
263 Ave. B, bet. 15 & 16 St., 3rd floor, New York, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 160 акрів, дім на 10 кімнат і другі забудовання. 11 коров, 2 ялівки, 2 коні, 300 курий, 500 курчат, гуси, качки, машинерія, недалеко міста, школа при фармі. Ціна, $4500, готівкою $1500. 04-09

Фарма 75 акрів, дім на 8 кімнат, стодола і другі забудовання, 3 корови, 1 кінь, 150 курий, 400 курчат, машинерія, дві милі до міста, школа при фармі. Ціна $2100, готівкою $700.

PETER OWDY,
194 Avenue A, близько 12-ої улиці. New York City

ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗИ, близько Ню Йорку, 200 акрів, 25 акрів будівничого ліса, решта під плугом, великий сад, ріка, озеро, дім на 12 кімнат, велика стодола і богато других будинків, 35 голов худоби, 5 коний, 2 мули, 500 курий, богато курчат, гуси, качки, індики, безроги, 2 газолінові інджі, автомобіль, молотілка і богато другої машинерії потрібної на велике фарми, недалеко міста, школа при фармі. Ціна $14,500, готівкою $4,000. 04-10

M. PISARKO,
429 E. 5th Street, New York City

НА ПРОДАЖ ФАРМА 100 акрів урожайної землі, 13 акрів пасовиска, 12 грубого ліса, 14 голов скота, 3 коні, 2 безроги, 100 курий, вся фармерська машинерія, дім, баня, стодола, велика сушарня на кукурузу, возівня, молочарня. Ціна $9000, а продається по причині, що я вже є другій фармі. Голоситися до: **Andrew Nohorniak, R. F. D. 4, Rome, N. Y.** 04

ПОТРІБНО АГЕНТІВ

працюючих при Real Estate або асекурації, стало або у вільний час. Доклад нього рабничеж. Двою адреси до кострерія. Голоситись пополудни. 02-7

Manager, Room 244,
206 Broadway, New York

ПЕРША УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ В ALLENTOWN, PA.

Родимці! Коли хочете купити шифкарту, дім, лоту, фарму, післати гроші для родини а щоби отримали доляри, прошу удатись до УКРАЇНСЬКОЇ АГЕНЦІЇ, яка находиться у власнім домі і полагоджує всякі згадані справи під повною гарантією.

HRYHORIJ PYPIUK,
611 Ridge Ave., Allentown, Pa.
Bell Tel. 835-J

ПОЗІР! УРАЇНЦІ З БРУКЛИНА, НОРТ САЙДУ І СУСІДНИ ДІЛЬНИЦІ

Отсим маю честь подати до відома Українцям замешкалих на North Side і околиці, що свою гостинницю (ресторант) переніс ем зпід ч. 54 Kent Ave. до власного дому під ч. 51 Kent Ave. Окрім ресторанту маю на складі всякі дозволені холодні напитки.

Повідомляю також, що вишаймаю помешкання у власних домах по дуже умірковних цінах. 04-09

Дорогі Земляки! Тут на вільній земли, Вашим тим не маємо нагоду бачити, як другі народности єдинаються і поперають свій свого, а тільки в нас нема єдности і поперти. Тож повідомляючи Вас дорогі земляки о перенесенню інтересу, маю надію що Ви мене поперте в моїм бизнесі. За скорше чесну услугу ручу. Памятайте на клич: „Свій до свого!"

Іван Бальо (син Андрея).

ROYAL MAIL

Часті відїзди межи **НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРГ** на нових великих чудових „O" кораблях. Модерні під кождим оглядом. **OHIO, ORCA, ORDUNA, ORBITA**

До Европи	ЦІНИ	З Европи	
2-га кл.	3-та кл.	2-га кл.	3-та кл.
ГАМБУРГ			
$130	$103.50	$130	$102.50
КИВ			
$150	$116.50		$116.50
ХАРКІВ $150	$116.50		$116.50

Підкоиюти приватні кабіни в 3-ій класі ВАЖНЕ! Не тратіть часу купити шифкарти для Вашої родини в Европі. Нова квота відкрилась 1-го липня.

Голоситеся до агентів або до:
The Royal Mail Steam Packet Co., 26 Broadway, New York City

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити, факт, що декотрі Українці добре заробляють та мають успіх в житю, а другі не мають сего. Люди знаючі англійську мову мають ліпший успіх як ті, що не знають. В Америці все залежить від знання англійського языка. Після нашої легкої системи, Ви навчитесь добре протягом 3 місяців почтою. Пробна лекція і подрібности висилаємо за 10 центів, поштові марки можна. Пишіть надійсно. Адресуйте: (1)

First American Preparatory School, Dept. 46, 525 W. 47th St., New York, N. Y.

ПОЗІР! PASSAIC, N. J. ПОЗІР!

Українська Банда ім. св. о. Николая в Пасейку, Н. Дж.
— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

получений з балем

В СУБОТУ, 5-го МАЯ 1923

в Українській школі св. о. Николая при 212 Президент стр. в Пасейку.

Початок концерту точно о 5. попол.
ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ.

Половина доходу на українську школу ім. св. о. Николая. 02,04

ПОЗІР! ALLENTOWN, PA.

Заходом братства св. Арх. Михаїла, від. 147 У. Н. Союза
— устроюєсь —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 5-го МАЯ 1923

в парафіяльній гали під ч. 509 Front St.
Початок о годині 7-ій вечером.
Вступ від особи 30 центів.

Браття члени! Наше братство устроює першиий баль на дохід братської каси, тому обовязком кождого нашого товариша прийти на сей баль та весело забавитись. Рівнож просимо аленташевських Українців і доокольних плейсів на сей баль прибути. За добру забаву ручить 03-04 КОМІТЕТ.

RANKIN, PA.

Братство св. Григорія від. 94 У. Н. С.
— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 5. МАЯ С. Р.

В ГАЛИ МАЦКОВИЧ.

Вступ від пари 75 цнт., від мущин 50, для женщин 35 цнт.

Проситься всіх місцевих і доокольних Українців і Українок прибути як найчисленніше. За добру забаву ручить КОМІТЕТ. 04

ПАТЕНТИ

Даром пишемо наш прегарно ілюстрований патентовий підручник. Пишіть по него днесь по українськи.

В справах патентовання винаходів і продажі патентів звертайтеся з довірям до скорих і сумлінних патентових адвокатів на адрес:

A. M. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ

Заходом Окр. Ком. Відд. У.Р.С. міста Ню Йорку і околиці
— уряджується —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 5-ГО МАЯ 1923

в **LIBERTY HALL,**
257-263 Houston St., New York, N. Y.

Окр. Ком. запрошує українських робітників і робітниць на се підприємство, де при звуках первоврядної оркестри всі зможемо весело забавитись.

Початок о годині 8-ій вечером.
ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

04-05 КОМІТЕТ.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

за послідні два роки 70,000 людий виємігрувало через Польщу з Росії і України? Чи Ви знаєте, що коли курите Гелмар турецькі цигаретки, Ви сейчас запримітите ріжницю між ними а звичайними цигаретками?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОДАТКОВО ЗЛОЖИЛИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ

1) З Перт Амбой, Н. Дж. від Клюбу Укр.-Амер. Горожан переслав п. Филип Щуцкий ... 5.00

2) З Н. С. Питсбург, Па. збірку з вінча переслав п. Терентій Іваніцький ... 13.00

3) З Ню Йорк, Н. Й. збірку з вінча яке устроїла Ліга Амер. Горожан Укр. Роду, переслав п. Ф. Матлай ... 247.00

Зложили: Іван Притка 30.00; С. Тураш і Бр. св. Михаїла по 15.00; Т. Загоруйко 10.00; П. Сокальчук, І. Федун, Микита Гула, М. Соловський, Йосиф Поддужевич, Леп Миронюк, Іван Тураш, Анна Чайка, Т. Ярич, С. Турян, М. Соловський, Ф. Матлай, Никола Гула, Іван Марусевич, Олекса Плескун, Гринько Писко по 5.00; по 2.00: Юлія Миронюк, Ф. Гордіюк, Никола Дзюма, Гнат Стахів, В. Ботульський, П. Радза, Семеон Піцак; І. Голіят 1.50; по 1.00: І. Кур, Голубович, Н. Джурин, С. Гися, Т. Гула, П. Крицкий, Д. Левицкий, Т. Борис, Филип Милецький, Стах Процишин, Петро Мадька, Іван Данько, Никола Джурин, С. Переговський, Й. Соловський, Л. Романович, Ф. Стефанишин, М. Борис, Михайло Демчин, Н. Гаврилюк, Д. Левицький, М. Возьний, Вол. Сірук, І. Пустовойський, Ол. Тишецький, М. Карнишин, Демко Олійник, М. Костів, Іван Редчук, Іван Галичин, Д. Маланчин, Семен Трофимяк, Петро Мартинюк, П. Мазурчак, Павло Перец, В. Ревевець, Петро Якимів, Іван Брилинський, Марія Лозінська, Іван Гриник, П. Задорецький, П. Першин, В. Крук, О. Панчук, Т. Дубас, Параньки Дубас, М. Максимович, Григорий Попик, Дмитро Федун, Марія Лозінська, Катерина Вітишин, М. Бабюк, С. Лемберський, Федь Пацевко, Василь Цільник, Ксеня Тураш, Т. Дубас, Дмитро Федун, І. Федун, Т. Дацишин, Вол. Сівак, П. Дзюма, П. Якимів, Вол. Крук, Петро Мальцін; по 50 цнт.: А. Савула, М. Голубович, І. Бабінець, В. Босий, О. Віцук, Миса, Марія Чумарик, Т. Писко; по 25 цнт.: Н. Поддужевич, П. Демчук, П. Космій, Н. Шамбра.

4) З Минеаполис, Мінн. від Атанаса Гупчака переслав п. Микола Грубрин ... 5.00

5) З Трентон, Н. Дж., переслав через Обеднання п. П. Стадник ... 1.00

6) З Френкфорд, Філаделфія, Па. о. Вол. Петрівський ... 5.00

РАЗОМ З ПОПЕРЕДНО ОГОЛОШЕНОЮ СУМОЮ ЗЛОЖЕНО НА ФОНД $28,892.60

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СПИТАЙТЕ СВОГО ГРОСЕРНИКА ЗА

MAGNOLIA І STAR MILK

УЖИВАЙТЕ ЙОГО, ДЕ ТІЛЬКИ МОЛОКО І ЦУКОР ПОТРІБНІ.

Наліпки принесуть вам вартісні дарунки до вашої хати.

НАПИШІТЬ НА ОДНУ З ПОДАНИХ НА НАЛІПЦІ АДРЕС ПО ІЛЮСТРОВАНУ ЛИСТУ ПРЕМІЙ.

„Заховувати наліпки виплачується"

ПРИСУД В СПРАВІ ВЕЛИКИХ ПОВСТАНЦІВ

30. березня після дванадцятиденного розгляду волинським ревтрибуналом винесено присуд в справі 348 священиків, учителів і селян, яких обвинувачувано в приналежности до волинської повстанської армії. 105 підсудних присуджено до розстрілу без пристосування амнестії. 131 підсудних присуджено до позбавлення волі на термін від одного до десяти років. Присуд оголошений як остаточний і вступив в силу через 48 годин після його оголошення.

„ВЕРХОВИНА"

сольова пісня з акомпаніяментом фортепіяна.

Уложив і видав МИХ. ЗАЗУЛЯК.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати на адресу: **„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.**

ДЕ НАЙКРАЩЕ БУДУВАТИ МЕШКАЛЬНІ ДОМИ

Професор „Кларк-Юніверситі" у Вустер, Мессачузетс, С. Ф. Брукс мав недавно виклад на річнім засіданню Метерологічного Товариства в якім подав кілька цікавих заміток і вказівок, відносно того, у яких місцях найкраще будувати мешкальні доми.

По його думці найкраще поселюватись на горбках, приблизно у одній третині їх висоти і то на полудневім або полудневo-східнім склоні. Ту свою раду основує професор Брукс на своїх спостереженях, з яких виходить, що ті місця є відносно найтеплійші і показують у зимі пересічно найвищу температуру. Ріжниця між теплотою на самій долині горбів а дорадженою професором Бруксом третиною їх висоти виносила від 10 до 20 а навіть 25 степенів Фаренгайта, так що приміром підчас спокійної зимової ночі, коли термометер на долині горба показував 14 степенів нище зера, на горбі 11 степенів понад нолею. Вище, чим одна третина було знова холоднійше.

Причину того явища пояснюється тим, що у низу збирається холоднійший воздух, через те, що він є тяжкий, занадто в горі знова звичайно є продув та вітри. Полудневу, а ще більше полудневo-східну сторону він радить тому вибирати під будову мешкальних домів, бо тоді хата остає як найдовше під діланням сонічних лучів, які її нагрівають. Свої твердження доказував проф. Брукс тим, що видатки на вугля були у тих, хто мешкав зовсім в низу міста, більші чим у мешкаючих на горбах.

Свої досліди робив він при тій нагоді, що управа міста Вустер просила його научно просліди ти, у яку сторону найкраще їх містові розбудовуватись.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ бучерня і гросерия в українсько-польській дільниці. Продається по причині виїзду до старого краю. Голоситися під ч. **471 Henderson St., Jersey City, N. J.** 03-06

КОНКУРС.

Українська кат. парохія св. Михаїла в Бутлер, Па. пошукує дякоучителя від 15. мая, котрий умів би основно провадити хор, устроювати представлення і учити дітий. Добра рекомендація потрібна. Платня після умови. Голоситись на адресу: **St. Michael's Church, 30 Hansen Ave., Butler, Pa.** 03-09

ГРЕКО КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКОВ св. Михаїла в Frackville, Pa. пошукує дякоучителя тверезого, котрий умів би провадити хор, діточе школу і улаштовувати театральні представлення. Платня після умови. Голоситись до секретаря парохії: **John Kryba, 132 N. R. Ave., Frackville, Pa.** 03-05

ДОРОГА ДО ЩАСТЯ. Коли хочете бути славним магіком, знати всі секрети; як заробляти гроші непрацюючи тяжко та другі цікаві річі, напишіть до нас по книжочку яка задоволить Вас. Зашліть пару поштових марок і пишіть на адрес: **A. Stone&Co., Dept. 1, 2220 W. Fullerton St., Chicago, Ill.**

НА ПРОДАЖ МЕБЛІ з 3 румів, недорого. Продам дешево. Купуючий може остатись на помешканню. Рент 17 доларів. Голоситися під ч. **222 E. 3rd St., Room 17, New York City.** 04-05

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ в добрім місці. Вироблений бизнес. Торгуєсь 30-35 доларів денно. Рент $45.00. Є що ще 4 руми. Продається дешево. Голоситися на адресу: **Sichowy Bazar, 34 E. 7th St., New York City.** 04-05

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади. Розуміє дуже добре провадити нотний спів, з великим успіхом учу діти, уряджую представлення і веду вечерниці. Співаю тенором. Місце може обняти від 1-го червня. Котра парохія потребує сталого дякоучителя, прошу писати на адресу: **A. Y., Diakouchitel, c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 04-06

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ.

Голоситися під число: 02-01
555 Grove Street, Jersey City, N. J.
ріг 12-ої улиці.

ДР. МИХАЙЛО БАБЮК

Подаю до відома всім Рогатинцям перебуваючим в Америці, що я назад повернув до Рогатина і веду адвокатську канцелярію в Рогатині. Хто отже мене потребує, най звернеся до мене. Адреса моя до краю: **Dr. Mychail Babjuk, Rohatyn, East Galicia, Europe.** 00-05

ВЕЛИКА ФАБРИКА СКРИПОК.

ПАВЛА І ІВАНА ТУМЕНЮКА.

ВИРОБЛЯЄМО НАЙЛІПШОГО ҐАТУНКУ СКРИПКИ

ПОСІДАЄМО НА СКЛАДІ ВЕЛИКИЙ ВИБІР СКРИПОК КРАСНИХ — НІМЕЦЬКИХ І ЧЕСЬКИХ. — Продаємо по цінах подрібних і гуртових. Даємо гуртову ціну для дітячих-шкіл музичних. Приймаємо в направу всякі ушкоджені скрипки. — Гарантуємо наші скрипки а в разі оправданого неудоволення звертаємо гроші. На жаданє висилаємо цінник.

Гроші належить висилати на почтовий моні ордер, експресовий переказ або почтовим в регістрованим листі. — Поручаючись ласкавим згадкам української публики остаємось з поважанєм.

Павло і Іван Туменюк.

У всяких справах належить відноситися до:
HOMENICK BROS., Violin Shop,
166 E. 2nd Street, New York, N. Y.

ПОЗІР! СВІЙ ДО СВОГО! ПОЗІР!

НОВА БУЧЕРНЯ

STANDARD JERSEY PORK, PROVISION & DELICATESSEN

під ч. 234 E. 3rd St., New York City.

На складі маємо свіжі вуджені шинки, ковбаси, кишки, сальцесони і т. п. Мясо все свіже і по умірковним цінам. Обслуга чесна. 04-06

Зайдіть і переконайтеся.

YAMKA & ZUK.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ЖИВИЙ НЕБІЖЧИК

(Оповідання з початку 16-сотих років).

(Продовження).

(15)

— Я здогадався. І тепер сказав би, як би знав, що Юрко ще жиє. Але я того не знаю, отже не хочу розривати подружжа.

— І дальше будете мовчати?

— Буду. Але тільки поти, поки не упевнюся, що муж Ганусьчин живий. Як упевнюся, що він живий, то скажу се вам, скажу вашому синови, скажу Ганусьці, скажу Владиці, скажу всему мірови.

— Як він живий і як не омерзив собі Гануськи, то він сам до неї зголоситься. Ви не будете потребувати голосити сего.

— Дай Боже!

— Не дай Боже! Як би, не дай Боже, він ще був живий, то був би вже давно зголосився.

— Бог святий знає, як воно є. Може він в неволи, може є яка иньша перешкода. А, може, таки помер і вже не заколотить спокою в вашім роді...

— Дай Боже!

Кость відійшов від попа трохи упокоєний. Бодай впевнився, що піп задержить тайну для себе.

— З тим попом треба тепер... або, або! — думав, ідучи до замку. — Він рішучо знає більше, ніж сказав мені. Він або сам був на місци, або котрий з тих, про котрих я гадав, що вони небіжчики, пішов до него. Може Федь, бо він з Пятник і піп знав його. А може були сї три... І се можливе, що котрий тяжко скалічений сповідався. Як то був Федь, або Худик, то піп всьо знає... Знає, що то моє діло... Йому треба заткнути рот, або на віки, або ласкою. Може лінше тим другим способом. Він, як би хотів виявити, був би вже давно зробив се. Мушу сказати синови, щоби йому дав поля.

По трех днях молоді вернули до Пятник, Кость вернув до своєї Соколівки. В Пятниках нічо не змінилося. Стах, що до сих газдував як помічник Гануськи, тепер робив се як її чоловік і газда. За те змінилося в Соколівці. Там вернули давні часи, вернуло давне пекло, може й ще гірше. Кость окружив двір вартовими, з хати нікому не виїздив без гайдуків. Все мусіли бути бодай два коло нього. Оба, як і він сам, заєброєні від ніг до голови. В ліс був би не пішов за ніякі гроші. Можливість, що Юрко, Худик і Федь живуть, не давали йому спокою ні в день, ні в ночи... ні на яві, ні у сні. Скрізь бачив засідку. До Пятник навідувався мало коли, бо як не хотів їти селом і з села просто на стрімку замкову гору, то мусів би їхати крізь густий ліс; на добавок дорого обросло по обох боках густими кущами, улекшуючими засідку. Його здендервовання відбивалося дуже прикро на всіх знакомих, які з ним зійшлися; ще прикрійше на жінці, найприкрійше на підданих. Знаючи, що він вернув до своїх давних навичок, в пятницьким замку були вдоволені, що він мало коли навідуєся до них.

Раз Ганусьо вийшла з замку і пішла в лісок, на кладовище. Тепер, як се часто робила, впала навколішки перед гробницею і помолилася за душу першого чоловіка. Коли скінчила, озирнулася, бо за собою почула хід. То був піп. Нині був якийсь дуже задумчивий.

— І ви, отче, забудили на кладовище? Ви не до замку, до мужа?

— Я йшов до замку, але не до мужа. Я йшов до вас. На подвірю служба сказала мені, що ви на кладовищи. Отже я сюди прийшов.

— Добре, що ви самі зайшли до нас. Як би не те, то муж був би загостив до вас. За порадою тестя ми обоє рішилися додати вам лан поля. Зайдіть до мужа, він дома.

— Спасибі вам за ласку, але з важнійшим ділом, ніж лан. Не до пана, а до вас самих.

— Хоч Пятники мої, а управу і всьо инше, що звязане з господаркою, чи з самим маєтком, полишила мужеви. Всяке важне діло, його діло, не моє.

— Діло, з яким я до вас, то передовсім ваше діло. Потому воно стане також ділом вашого другого мужа.

— То говоріть. Безпечно якась дрібничка, коли ви напосілися балакати зі мною.

— То не дрібничка, але навпаки, річ дуже велика. Буде радість і наслідком неї клопіт; велика радість і великий клопіт?

— Тепер я вже справді цікава.

— Може я не в пору прийшов. Я бачив, що ви тут молитеся, хоч не збагну, за чию душу. З вашого роду всі, що попращали сей світ, спочивають в Серниках, не в сій гробници. З сих, що тут знайшли вічний спокій, ви знали хиба лиш батька вашого мужа.

— Лише батька мужа? Мого першого мужа я не знала? Він також лежить тут біля свого батька. І я колись спічну коло него.

— Тут, в тій гробници лежить ваш муж? Та чого?! Хиба живі в гробницях вибирають собі місце на леговище?

— Очивидно, що живі ні. Живий муж в замку. Я говорю про першого. Хиба ви вже забули, що він погиб і ви самі поховали його?

З її очий покотилися слези.

— Я? Я поховав його? Преніби. Я ховав тут вашого тестя. Пізнійше поховав Гречана, соколівського гайдука.

Ганусьо пригадала собі, що про попа її другий тесть говорив саме перед її шлюбом. Говорив, що піп збожеволів. Отже його слова вона пояснила собі нєладом в голові попа. Тим-то й не думала сперечатися з ним. Цікава, що він дальше скаже, не зірвала сего розговора.

— Ви кажете, що ви тут поховали гайдука. Чи гадаєте, що мій Стах і мій тесть зійшли з глуздів? Вони в нашій родинній гробници ховали би цілком чужого, ще й гайдука?

— Вони не знали, кого ховають. Я знав.

— Вони не пізнали би мого мужа? Чейже удар сокирою по голові, ще й через шелом, лиця так сильно не змінює.

— Ви, пані, бачили небіжчика, його лице?

— Ні, Поховали, заки я очуняла. Я їм обом до нині не можу забути сего, хоч впрочім вони для мене такі добрі.

Ганусьо захлипала. Піп ждав, аж утихомирилася і зачав наново.

— Чи ви здогадуєтеся, чому вас не пустили до тіла вашого мужа? Чому так скоро ховали? Ціль була та, щоби ви, очунявши, на силу не здобули собі приступу до нього.

Ганусьо стала тепер уважнійше слухати. Вона сама не раз питала себе, чому вони зробили се з таким поспіхом.

— Отже скажіть мені, чому вони не хотіли, щоб я побачила небіжчика?

— Не хотіли вашого серця ще більше зранити видом лиця небіжчика, котрого вони взяли за вашого мужа. Вони самі були в блуді.

— Якже було лице? Розумію, бане?

— Цілком його не було. Зів його огонь.

Ганусьо закрила очи долонями.

— То деж похований Юрко? Знаєте?

— Він нігде не похований.

— Як? Не похований? Лишили його на потаву вовкам і воронам?

— Щоби кого поховати, або лишити на потаву вовкам, треба, щоби він насамперед вмер...

— Отче! Скажіть! Говорить з вас божевілля, чи ви пан якоїсь страшної тайни?... Чому ви раньше не сказали мені, що тут не мій муж похований?

— Я хотів... Хотів перед шлюбом, тим другим, сказати вам, що доказу смерти Юрія Верницького нема; що тоді, коли ховали того, що тут лежить, я бачив пана Юрія ще живого. Бачив на власні очи так, як вас тепер бачу. Тому, коли ваш теперішний тесть прийшов по мене, щоби я йшов звінчати вас з його сином, я йому все те сказав і заявив, що шлюбу не дам.

— Чому ви до мене не прийшли, чому Стахови не сказали? Він не такий, як його батько.

— Старий Верницький не пустив мене ні до вас ні до сина.

— Горе мені! — крикнула дрожачи цілим тілом. — Чому ви пізнійше не сказали мені?

— Бо тоді я ще не знав, що ваш муж, пан Юрій живий. Міг померти після того, коли я його в послідне бачив. Я не хотів руйнувати вашого спокою і того щастя, яке ви знайшли з другим мужом.

— Що спонукало вас тепер прийти до мене з сими вістями?

— Ви не добре прислухуєтеся моїм словам. На се питание я вже дав відповідь. Тепер повторю мої попередні слова, бо ви мабуть не дочули: Я не знав тоді, що ваш муж живий, не знав, бо тоді ще я не знав чи пан Юрій живий... Я тепер знаю.

Під Ганусьою заломилися коліна. Впала перед ним, обіймила його ноги і підняла очи до него.

— Отче, батьку мій! Не мучте мене довше! Тепер вже знаєте? Знаєте, що живий?

— Знаю. Живий і здоров.

— Схопилася, вхопила його руку і стала цілувати. Цілувала крізь плач і сміх, делькочучи цілим тілом.

(Дальше буде).

УКР. НАР. ДІМ, 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКА ТЕАТРАЛЬНА ДРУЖИНА

під зарядом і участю Д. Медова і Р. Соловієвої відограє

В СУБОТУ, ДНЯ 5-го МАЯ С. Р.

ХМАРА

драму в пяти діях зі співами, хорами і танцями А. Л. Суходольського.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-го МАЯ С. Р.

в користь У. Т. „Вільність в Америці"

ПАННА ШТУКАРКА

жарт на три дії А. Ф. Федорського.

Початок 8. 15. Вступ: $1.00, 85 ц. і 55 ц.
104-5 Після представлення БАЛЬ. Заряд.

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими недугами

Охороняє для мущин
Дає найбільшу охорону
Велика рурка 35 цнт., "К" вісьтох (4's) $1.00
У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York
Пишіть по циркуляр

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, желудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висипання нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги.

Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 ST., NEW YORK

Межи 4th Ave. в Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

Український Лікар С. КАУФМАН хронічні і внутрені слабости
Приймає від 1. до 8.30 веч.
Новий офіс в Асторія, Л. Ай.
488 6th AVENUE, ASTORIA, L. I.
Приймає від 9.30 рано до 12. пол.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

специяліст зі старого краю. Лічить всякі недуги мущин, жінок, внутрішні і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає пораду безплатно.

DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant